

Bráda Tibor

Bráda Tibor

Munkácsy-díjas festőművész kiállítása
a Körmendi Galériában
a Magyar Festészet Napja alkalmából
2006. október 13–30.

A kiállított képek

Labirintusban, 1998, 110 x 120 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír
Célba ugrás, 1998, 120 x 110 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír
A győztes jutalma, 1999, 120 x 110 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír
Casares, 2004, 30 x 42 cm, akvarell
Nagy arcok a Belső-tónál, 2004, 72 x 152 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír
Maros völgye, 2005, 110 x 150 cm, pasztell, merített papír
Nagybányai vizesés, 2005, 47 x 30 cm, akvarell
EsTibor, 2005, 90 x 75 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír
40 éve együtt, 2005, 150 x 80 cm, cm, pasztell, rétegelt lemez+papír
Tavaszi, 2005, 110 x 150 cm, pasztell, merített papír
Versailles I., 2006, 100 x 120 cm, pasztell, merített papír
Versailles II., 2006, 100 x 120 cm, pasztell, merített papír
Forró táj, 2006, 120 x 110 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír
Spanyol táj (Casares), 2006, 100 x 120 cm, pasztell, merített papír

A borítón:

Nagy arcok a Belső-tónál, 2004, 72 x 152 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír

Kiadja a Körmendi Galéria
Készült a Codex Print Nyomdában

KÉTELYEK KÖZÖTT: A TÁJ, A PARK, A VÁROS, AZ EMBER

Látszólag könnyű dolgunk van. A műforma szabályos, pontosan leírható és kategorizálható, a technika tiszta, egynemű: Bráda Tibor ezredfordulós években született alkotásai szervesen illeszkednek a klasszikus festészeti hagyomány által teremtett, nagyobb fordulatok nélkül továbbélő művészeti áramlatba. Abba az áramlatba, amelyet a magyar művészetben – Németh Lajos művészettörténész 1972-es megfogalmazása szerint – a természetelvűség, az eredendő valóságélmény közvetítése avat karakteressé: „Ebből fakad, hogy a modern magyar festészetben igen nagy szerepet játszik a konkrét látvány esztétikai élménye, és ami ezzel együtt jár, a festőiség hangsúlya. ... A látványélmény domináló jellege miatt a modern magyar festészet túlnyomó része meg is maradt a konkrét motívum festői realizálásánál és a természet utáni kompozíció elvénél...” Három és fél évtizeddel e sorok feljegyzése után megállapítható: az időközben rendkívül sokágúvá és szövevényessé vált modern művészetben a természetelvű kifejezés, az érzéki festőiség a korábbi dominanciájától megfosztatott ugyan, de erőteljes törekvésként, új és új impulzusokkal gazdagodva, más és más arculatot öltve napjainkban is jelen van. Bráda Tibor szokatlanul nagyméretű, merített, érdes felületű papírivekre készült új pasztell-kompozíciói és akvarelljei szervesen kapcsolódnak ehhez a mély tradíció által éltetett jelenségkörhöz, s a természetelvű képkalkítás szellemében megfestett, és a valóságélmény által hitelesített művekből a múlt század hatvanas éveinek derekától épülő életműhöz. A spanyolországi, erdélyi, tihanyi indíttatású természetábrázolásokat és városképeket, a fantázia által transzformált tájakat, valamint a furcsa, álomszerű figurákat felvonultató, a köznapiságok és a látomások határán egyensúlyozó alakos kompozíciókat azonban nemcsak a szellemiség és a szemlélet, hanem az alkotómódszer, a festői praxis is az impresszionista, poszt-impresszionista mesterek munkásságához köti. Bráda Tibor nagy festőelődjeihez hasonlóan mindenkor a természetben, a festői motívum felfedezésének, megelégsének helyszínén festi meg akvarelljeit, hogy aztán e friss, önmagukban is késszé érlelt munkák mintegy vázlatai, előtanulmányai legyenek a műteremben kidolgozott nagy pasztell-képeknek.

Távolról szemlélte, tágas horizontot nyitó, romantikus érzelmeket ébresztő város, érintetlen, puha, remegő párában úszó mező és erdőszél, üde vízpart és hegyoldal, felhős ég alatt nyújtózó liget, a francia kertépítészet szellemében megformált park, esetlenül bókászó alakok magányosan vagy csoportban és egy szabad ég alatt megterített ünnepi asztal – ennyi lehet az ezredfordulós Bráda-képek tematikai leltára. A művek kimunkálása érzékeny és nagyvonalú: részletezéstől mentesek, összefogott rendet alkotók, egy-egy motívum kiemelésére hangoltak a finom, tartózkodó kolorittal interpretált kompozíciók. A formák lágyan elomlók, elmosódó körvonalakkal a mindent uraló festőiségekbe olvadók, könnyed, finom átmenetekből, érzékeny összeolvadásokból épülők. A mindig a szabad térben, a természetben megnyíló festői terek, a megragadott közegek atmoszférája mégis furcsa, lapangó feszültséggel telített, a jelenségek és jelenetek a különösségek varázsával áthatottak: a már-már eszményi, visszafogott szépség-tükröztetéseket a művész groteszk-ironikus elemekkel és hangvétellel színezi, ellenpontozza, vagy a sejtelmességek és bizonytalanságok, a nyitva hagyott kérdések képi jelenéseivé formálja, alakítja. A valóságos emlékkép-rögzítés és a kreált fantázia-kép villódzásában, ambivalenciájában a jól bevált jelentés-konvenciók megkérdőjeleződnek vagy egészen egyszerűen az érvényüket veszítik, a táj, a park, a város és az emberalak új tartalmak hordozója lesz, de úgy, hogy koloncként magával vonzolja még a régi, a megszokott jelentésköröket is.

A dolgunk tehát valóban csak látszólag könnyű a Bráda-képek befogadása, értelmezése során, mert az érzékeny festői láttatások háttérében, a pazar látványélmények és -emlékek ürügyén megfogalmazott, tartózkodó eszményi szépség-megjelenítések felszíne alatt, a gyönyörű színegyüttesek mögöttes rétegeiben titokzatos tartalmak munkálnak, transzcendens mélységek tátonganak, amelyek egy határtalan, a megismerhetetlenségek és talányok oly felemelő kételyeivel kecsegtető világra nyitnak előttünk kaput.

Wehner Tibor

A győztes jutalma, 1999, 120 x 110 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír

Versailles I., 2006, 100 x 120 cm, pasztell, merített papír

Labirintusban, 1998, 110 x 120 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír

EsTibor, 2005, 90 x 75 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír

Forró táj, 2006, 120 x 110 cm, pasztell, rétegelt lemez+papír

Spanyol táj (Casares), 2006, 100 x 120 cm, pasztell, merített papír

40 éve együtt, 2005, 150 x 80 cm, cm, pasztell, rétegelt lemez+papír

65 éve, 1941. szeptember 18-án láttam meg a napvilágot. Két bátyám után harmadikként. Elég későn. Apám (gimnáziumi tanár) azt mondta, hogyha a gyermek fiú lesz, legyen pap, ha leány, akkor legyen Piroska. Anyám (tanítónő) másként döntött; egyik se lettem. A II. világháború ellenére jó dolgok is történtek velünk gyerekkorunkban. Időnként a holland református egyház segítségét élvezhettük. A menekülésekről azt hittem, hogy kirándulunk. Apám elvesztése viszont egész életünkre rányomta a bélyegét. 30 évig vártuk a hazajövetelét.

Rengeteg iskolába jártam, és mindegyikben csak rajzolni szerettem. Végül Albertirsán egy Képzőművészeti Főiskolát végzett apáca-rajztanárnő segített a pályára: Puruczky Mária. A Török Pál utcai gimnáziumban Ujváry Lajos osztályában, talán életem legpörgőbb, legizgalmasabb éveit éltem. Tudom, hogy minden osztály a legjobb, de a mienk is az volt. 1956-ban mindjárt egy forradalommal kezdtük a tanulmányainkat. A két lövöldözés között alig telt el másfél évtized – nekünk ez szinte megszokott állapot volt.

A Főiskola már egy gyötrelmesebb korszaka volt életemnek, 1960-tól 1967-ig. Grúber Béla és Georges Rouault kegyetlen terhekkel nehezítették tanulmányaimat. Szentiványi Lajos könnyed, ragyogó koloritja, kitűnő franciás szelleme sem tudta teljes mértékig megadni festészeti szabadságomat.

Nagyon fiatalon kezdtem a tanítást a Képzőművészeti Egyetemen, talán ezzel is várhattam volna. Hiszen azokat a feladatokat, amelyeket nekem kellett volna megoldanom, azokat a hallgatóktól kaptam vissza. Ez az év lesz az első, hogy kívülről szemlélem az egyetemi oktatást.

Életem során rengeteg társadalmi munkát végeztem, – mindig a szakmáért. Úgy látszik ez egyeseknél eleve elrendeltetés dolga = Isten csapása. Most a Magyar Festészet Napjának megszervezése a mániám.

Nagyon sok kiállításom volt eddig (ezt a curriculum vitae tartalmazza). Különösen szeretek a családommal kiállítani – festőművész feleségemmel Deák Ilonával, bőrműves nagyobbik leánnyal Bráda Juddal, keramikus kisebbik leánnyal, Bráda Enikővel. Ezt külföldön és hazánkban is szívesen vállaljuk.

Karcagi születésű lévén a gyerekkorom egy részét a berekfürdői üvegyár közelében töltöttem. Így volt alkalmam beleszeretni az üveg ragyogásába. Nincs az a festék, amelyik versenyezni tudna a nap által megvilágított színes üveggel. Nemsokára elkészül az ötvenedik üvegfestményem.

Talán pont azért, mert az előbb említettek ellentéte, a másik szerelmem a pasztell. Bársonyos, lágy, kissé visszafogott színeivel más mondandókat hordoz. Ezen a kiállítson az utóbbi kapta a főszerepet.

Köszöntöm mindazokat, akik értőn, és elfogultság nélkül tudják élvezni azokat az örömeket, amelyeket csak a festészet tud nyújtani.

Bráda Tibor

BRÁDA 2004